

ایران

رقم جدید گندم نان متحمل به شوری

مناسب کشت در اقلیم معتدل و گرم دارای آب یا خاک شور

مجری مسئول: اشکبوس امینی

محققان همکار: اشکبوس امینی، داوود افیونی، محمد حسین صابری، هدایت حاجی آخوندی میبدی، محمدتقی طباطبائی، مجتبی وهازاده، حسین اکبری مقدم، ذبیح الله راوری، علیرضا محمدی، فرشید حسینی، فرزاد افشاری، عبدالکریم ذاکری، علی ملیحی پور، سید طاها داد رضایی، محمود عطا حسینی، شاپور ابراهیم نژاد، صفر علی صفوی، کمال شهبازی، محسن یاسایی، نصرت الله طباطبائی، محمد دالوند، عزت اله نباتی، مهرداد چایچی، محمد علی دهقان، رحیم مرشیار، احمد احمدپور ملکشاه و غلامحسین احمدی

خلاصه

طبق گزارشات موجود، بیش از ۹۰ درصد ایران جزو اقلیم خشک طبقه‌بندی شده است و با توجه به بارندگی کم و تبخیر زیاد در سطح وسیعی از کشور، پدیده شوری خاک بسیار گسترده و جدی می‌باشد. افزایش جمعیت و کمبود تولیدات کشاورزی، استفاده از اراضی و آبهای شور/لب شور و کیفیت پایین را در حال حاضر و آینده ضروری می‌سازد. قسمتهای وسیعی از استانهای: یزد، خراسان جنوبی و رضوی، کرمان، قم، اصفهان، سمنان، خوزستان و سیستان و بلوچستان (زابل)

به نحوی متأثر از تنش شوری هستند. این رقم (لاین ۵-۹۲-MS) با شجره Neishabour/WH1۵۷ از دورگ گیری بین گندم متحمل به شوری نیشابور به عنوان والد مادری و لاین متحمل به شوری WH1۵۷ بعنوان والد پدری با هدف تولید ارقام با پتانسیل عملکرد بالا و متحمل به شوری ایجاد گردید. رقم پریان در طی آزمایش سازگاری با میانگین عملکرد ۴/۲۵۵ تن در هکتار نسبت به ارقام شاهد ارگ (۳/۹۱۲ تن در هکتار)، افق (۳/۹۷۳ تن در هکتار) و کارچیا (۳/۶۱۶ تن در هکتار) برتر بود و در مجموع به طور میانگین ۴۲۱ کیلوگرم (۱۱ درصد) نسبت به میانگین ارقام شاهد ها افزایش عملکرد داشت. با توجه به تحمل به شوری و پتانسیل عملکرد بالا و پایدار و سازگاری خوب آن در مناطق دارای آب و خاک شور، مقاومت به خوابیدگی، مقاومت به ریزش دانه، کیفیت خوب کشت این لاین در اراضی تحت تنش شوری ($EC_{Water}=6,3-11,6 \text{ ds/m}$ و $EC_{Soil}=8-13,7 \text{ ds/m}$) در اقلیم معتدل و گرم کشور (استانهای یزد، کرمان، خراسان جنوبی و رضوی، فارس، سیستان، قم، سمنان و قسمتهایی از استان اصفهان) پیشنهاد میگردد.

مقایسه صفات زراعی رقم پریان با شاهد

ارقام	پریان	صفت
۳/۹۱۲	۴/۲۵۵	میانگین عملکرد دانه در شرایط تحقیقاتی (تن در هکتار)
۴/۰۷۵	۴/۴۶۸	عملکرد دانه در شرایط زارعی (تن در هکتار)
۶۵	۷۳	ارتفاع بوته (سانتی متر)
مقاوم	مقاوم	ریزش دانه
۱۵۳	۱۵۱	تعداد روز تا گلدهی (از زمان کاشت)
۱۲	۱۱/۹	درصد پروتئین (میانگین)
۵۰	۵۰	میانگین سختی دانه
۲۷	۲۸	میانگین درصد گلوتن مرطوب
نیمه حساس	نیمه مقاوم تا نیمه حساس	واکنش نسبت به زنگ زرد (در مکانهای مختلف)

توجه اقتصادی:

بر اساس سطح زیر کشت پیش بینی شده (۳۰ هزار هکتار طی هفت سال زراعی)، میزان برتری عملکرد رقم جدید نسبت به شاهد‌ها (۴۲۱ کیلو گرم) و قیمت محصول در زمان معرفی (۱۵۰۰۰۰ ریال)، ارزش ناخالص معرفی رقم جدید برای یک دور جایگزینی ۷ ساله ۴۳۰۲ میلیارد ریال برآورد شده است.